

som også fremkomsten af nye baggrundsoplysninger om forholdene i ansøgerens hjemland kan medføre, at en afgørelse ændres.

Ad spm. nr. S 3012

Fra justitsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af Søren Søndergaard i folketingssamlingen 2001-02 (2. samling) stillet spørgsmål. Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende 2001-02 (2. samling), forhandlingerne side 8831, lød således:

Til justitsministeren (26/8 02) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil ministeren oplyse, i hvor mange tilfælde inden for de seneste 20 år anklagemyndigheden har indgået aftaler om straffrihed/strafreduktion med mistænkte i sager om personfarlig kriminalitet, ud over i Dan Lyngge-sagen?«

Supplerende svar (29/10 02)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

»1. Efter straffelovens § 84, stk. 1, nr. 9, kan straffen nedsættes, hvis gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse.

Efter straffelovens § 80 kan der ved strafudmålingen tages hensyn til, om tiltalte i øvrigt har medvirket ved sagens opklaring. I den Højesterets dom, der er optrykt i UfR 1998.1317, udtalte et flertal på 4 ud af 5 dommere bl.a. følgende:

»Straffelovens § 80, stk. 1, giver mulighed for ved strafudmålingen at tage hensyn til, at tiltalte har medvirket ved sagens oplysning, herunder ved afgivelse af forklaring om medgerningsmænd.

Det er efter vores opfattelse af væsentlig betydning for efterforskningen af større narkotikasager og visse andre alvorlige sager, hvor efterforskningen erfaringsmæssigt er særlig vanskelig og problemfyldt, at der er mulighed for at motivere en sigtet til at medvirke til sagens oplysning. En sådan motivation kan være udsigten for den sigtede til, at hans egen straf reduceres.

Vi finder under hensyn hertil, at der ved strafudmålingen bør kunne tages hensyn til oplysninger fra anklagemyndigheden om, at sigtede har ydet politiet og anklagemyndigheden bistand under efterforskningen, uanset de principielle og retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, der kan være forbundet med en sådan ordning. Vi bemærker i den forbindelse, at det under en eventuel straffesag mod personer, der af den sigtede er udpeget som medgerningsmænd, kan indgå i vurderingen af den sigtedes oplysninger, at disse har medført eller vil kunne medføre, at hans egen straf nedsættes.«

På baggrund af denne dom udsendte jeg en meddelelse om behandlingen af sager, hvor sigtede gøres bekendt med muligheden for strafnedsættelse som følge af forklaringer om medgerningsmænd (meddelelse nr. 11/1998).

Det er heri bl.a. fastsat, det kan tilkendes en sigtet, at anklagemyndigheden i retten vil fremhæve hans bistand ved forklaringer om medgerningsmænd som en faktor, der kan medføre strafnedsættelse. Det er anført, at sådanne tilkendegivelser kun bør fremsættes i sager om grovere kriminalitet, f.eks. større narkotikasager, sager om alvorlig voldskriminalitet og drab eller sager vedrørende omfattende eller alvorlig økonomisk kriminalitet. Det er i øvrigt fremhævet, at det skal oplyses meget klart over for den sigtede, at der ikke er sikkerhed for, at forklaringer om medgerningsmænd vil føre til strafnedsættelse, idet afgørelsen herom henhører under retten.

Jeg er ikke bekendt med statistisk materiale, der kan belyse, i hvor mange sager der er afgivet sådanne tilkendegivelser over for sigtede med henblik på den pågældendes medvirken til sagens opklaring.

2. Efter retsplejelovens § 722 kan tiltalte under visse omstændigheder frafaldes. Et sådant tiltalefrafald er en afgørelse, der træffes af anklagemyndigheden, og som – til forskel fra en påtaleopgivelse – indebærer, at den sigtede anses for skyldig i det påsigtede forhold. Fastsættes der vilkår for et tiltalefrafald – f.eks. at sigtede vedtager at betale en bøde – skal et sådant vilkår godkendes af retten, jf. retsplejelovens § 723, stk. 3.

I visse tilfælde kan tiltalefrafald indgå som led i en aftale med gerningsmanden.

Som et eksempel fra praksis, hvor dette forekommer, kan nævnes sager om bortførelse af børn til udlandet.